

Aftale mellem regeringen og Danske Regioner om udmøntning af midler fra ”Jo før – jo bedre” til styrket kræftindsats

37.000 danskere rammes årligt af kræft, men det er kun lidt over halvdelen af kræftpatienterne, der er i live fem år efter, at sygdommen er opdaget. Det er væsentligt lavere end vores nordiske nabolande. Regeringens mål frem mod 2025 er, at tre ud af fire kræftpatienter er i live fem år efter, at diagnosen er stillet.

Kræftbehandlingen i Danmark har de seneste år oplevet positive fremskridt. Stadig flere overlever en kræftsygdom, og stadig flere kommer igennem kræftpakkerne inden for de fagligt anbefalede tider. Samtidig har en analyse fra de faglige selskaber fra 2014 peget på, at kræftbehandlingen på de danske sygehuse er på højde med behandlingen i vores nabolande.

Men sammenligner vi os med andre lande kan vi se, at der fortsat er en lavere overlevelse efter kræft i Danmark. Livstilsfaktorer – herunder ikke mindst rygning – er en del af forklaringen. Men det er ikke den eneste årsag. Overlevelsen er også lavere, fordi kræftdiagnosen ofte stilles for sent. Og for patienten betyder en tidligere diagnose både større chance for at overleve og bedre livskvalitet i form af mindre sygelighed og færre følgesygdomme.

Med regeringens sundhedsstrategi ”Jo før – jo bedre” og den efterfølgende aftale om Finansloven for 2015 er der samlet prioriteret 1,1 mia. kr. til et løft af kræftindsatsen over de næste fire år. Strategien bygger videre på de store investeringer og betydelige forbedringer, som er sket på kræftområdet over de seneste år.

Regeringen og Danske Regioner er med denne aftale enige om at udmønte midlerne til en samlet og målrettet kræftsatsning, der i løbet af 2015 vil blive udrullet i de fem regioner. Hovedelementerne i strategien er at styrke de praktiserende lægers mulighed for at opdage kræft på et tidligere tidspunkt, og at udvide sygehuses kapacitet til at udrede og behandle kræft.

Plan for udmøntning

Med aftalen har regeringen og Danske Regioner forpligtet hinanden på at få omsat prioriteringen i konkrete forbedringer for kræfttramte. Konkret betyder det, at regioner, sygehuse og praksisplanudvalg nu igangsætter forberedelsen, så initiativerne kan udrulles med virkning fra efteråret 2015. Hovedelementerne i aftalen er:

- De praktiserende læger får udvidet adgang til at henvise patienter direkte til undersøgelser på sygehuset med opstart fra september 2015. Der udarbejdes forud herfor fælles faglige vejledninger, som udmøntes i lokale aftaler mellem de praktiserende læger og sygehuse i de regionale praksisplanudvalg.
- Der igangsættes en bred uddannelsesindsats, som sigter mod at styrke både den faglige og organisatoriske viden i almen praksis om tidlig opsporing af kræft, bl.a. gennem tættere faglig sparring med sygehuse. Indsatserne udrulles gradvist fra september 2015. Indsatsen skal ses i sammenhæng med det

regionale arbejde, der har pågået i 2013 og 2014 med undervisning af de praktiserende læger i symptomer på kræft.

- Regionerne stiller fra september 2015 en styrket rådgivning til rådighed for de praktiserende læger. Sigtet er en styrket telefonisk og elektronisk kapacitet, så den praktiserende læge kan få fat i sygehuslægen og drøfte de konkrete patienter med henblik på relevant udredning.
- Kapaciteten til udredning på sygehusene løftes med op til 10 pct. i 2. halvår 2015 og i 2016, og med yderligere 10 pct. fra 2017 til eksempelvis at kunne gennemføre flere scanninger, prøver og ultralydsundersøgelser. Udvidelsen kan bl.a. ske gennem flere medarbejdere og udvidet og mere effektiv drift af scannere. De første løft realiseres fra september 2015.
- Kapaciteten til behandling med skånsom kræftkirurgi udvides gradvist fra 3. kvartal 2015. Udvælgelsen af områder sker på baggrund af et fagligt oplæg fra Sundhedsstyrelsen, regionerne og de faglige miljøer.
- Sygehusenes udgående indsats til behandling af børn med livstruende sygdom styrkes markant med opstart fra september 2015. Formålet er, at døende, kræftramte børn og deres familier oplever en bedre afslutning på et uafvendeligt kræftforløb, uanset hvor i landet de bor. De afsatte midler svarer til, at der ved fuld indfasning vil kunne etableres ca. fem ekstra udgående palliative teams. Der er i dag i alt 27 udgående palliative teams, der dækker alle aldersgrupper.

Planen for de enkelte initiativer er uddybet i en fælles udmøntningsplan.

Økonomi

De afsatte midler udmøntes til regionerne via det regionale bloktilskud, jf. *tabel 1*. Parterne er enige om at følge tæt op på realiseringen af strategien med en løbende opfølgning på mål og milepæle og en politisk status i forbindelse med de årlige økonomiaftaler.

Tabel 1. Oversigt over kræftinitiativer i "Jo før jo bedre"	2015	2016	2017	2018	I alt
Kræft skal opdages tidligere, så flere kan overleve	190	190	360	360	1.100
Bedre redskaber til hurtigere at opdage kræft	40	40	60	60	200
Øget kapacitet til udredning af kræft	110	110	235	235	690
Øget kapacitet til mere skånsom kirurgi	25	25	50	50	150
Styrket palliativ indsats for uhelbredeligt syge børn	15	15	15	15	60